N°. 622. 1855.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . " 5.50.

ZONDAG 27, MAANDAG 28 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten W. Schoonevld en Zoon, Beursstreeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet, Jan Hendrikstraat, n°. 259

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot ses regels. . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . " 0.15.
Behalve d. 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel regt daaronder begrepen.

BERIGT.

Uit hoofde van het Pinksterfeest wordt de Courant van *Dingsdag* e. k. Maandag-avond *niet* uitgegeven.

Het Koninklijk besluit van 6 Mei 1855.

De kerkelijk Protestantsche bladen hebben zich in de laatste achttien maanden van tijd tot tijd, sommigen van week tot week, bezig gehouden met een geschil over het plaatsen van een kerkgebouw te *Kockengen*, ten dienste der aldaar parochierende Roomsch-Katholijken en tot last der Christelijke Afgescheidene gemeente aldaar. Diezelfde bladen hebben, hetgeen zich reeds vermoeden liet, daarvan eene partijzaak gemaakt en, wat in geen ander geval geschieden zou, zich gesteld aan de zijde der Afgescheidenen.

Maar, wat ons het meest bevreemdt, is de openbaarmaking der Koninklijke beslissing van het geschil door diezelfde, gelijk door de ministeriële en anti-revolutionnaire dagbladen, zonder eenig blijk van goedkeuring, van bevrediging of teleurstelling.

Wij willen de taak der critiek op ons nemen, omdat wij nimmer schromen ons gevoelen en onze overtuiging te openbaren. Die taak, evenwel, zal zich uitsluitend bepalen tot de aanteekening van enkele punten, die bij de beoordeeling van het geschil en de daarop gevallen beslissing in aanmerking moeten komen.

Het verlof tot het bouwen der nieuwe Roomsch-Katholijke kerk te *Kockengen* is verleend bij Koninklijk besluit van den 11 Mei 1853, n°. 62, en dus door het *tegenwoordig* Ministerie.

Bij het verleenen van dat verlof moest worden gelet op den hinder, die de vestiging eener nieuwe Kerk mogt toebrengen aan de openbare godsdienst-oefeningen in de reeds bestaande Kerk der Afgescheidenen. Zijn de betrokkene Kerkbesturen, op het verzoek tot vestiging, gehoord in hun belang of is dat *verzuimd?* Hebben zij hunne bezwaren ingebragt en zij die gewikt, gewogen en *te ligt* bevonden? Deze vragen zijn in het Koninklijk besluit niet beantwoord, maar zeker is het, dat dit punt vaststaat: „de opbouw is aangevangen en „*tot stand gebragt*, met medeweten van het Gemeente-„bestuur, met voorkennis der provinciale autoriteit", naar het plan, krachtens het organiek besluit van 2 Augustus 1824, goedgekeurd door den Koning.

Op dien grond was er geen de minste aanspraak voor de Christelijke Afgescheidene gemeente op vrijwaring tegen den hinder, dien de kerkelijke diensten, „waarbij koorgezang of orgelspel wordt vereischt of „gebezigd", mogten veroorzaken, en heeft de Regering geen het minste regt, om, *nadat* zij de concessie verleend en den opbouw tot de geheele voltooijing *toegelaten* had, de sluiting der nieuwgebouwde Kerk te bevelen.

De sluiting van een kerkgebouw. Het is de vraag, of zulk eene straf kan worden uitgesproken en toegepast; zoo ja, *in welk geval* en door *wien?*

De wet op het toezigt der kerkgenootschappen, het palladium der April-beweging en de kroon van het Ministerie DONKER-VAN-HALL, is de eenige en algenoegzame toetssteen voor ons oordeel. En daarin lezen wij, dat die straf alleen is bedreigd:

„wanneer de oprigting of inrigting van een gebouw „tot uitoefening van de openbare godsdienst, heeft „plaats gehad *zonder verlof.*" (Art. 7.)

Het is niet twijfelachtig, welk deel van het Staatsgezag bevoegd is die straf toe te passen; maar nu er eene wet op de kerkgenootschappen bestaat, is het een onderlinge, zoo al niet hooget gevaarlijke leer, die wij in het Koninklijk besluit beleden vinden, dat „zoodanige sluiting door het belang der openbare orde kan „worden gevordend of met de billijkheid worden gebragt."

bepalingen voor de bevoegdheid van het Staatsgezag, die *of* de onvolledigheid *of* de overbodigheid van de wet aantoonen.

Maar ook als „de naar buiten geluid gevende dien-„sten in de nieuwe R.-K. Kerk" konden worden gelijk gesteld met klokkengelui, zou dit, volgens art. 8 der Klaar-water-wet, wel kunnen worden verboden en gestraft ten hoogste met gevangenisstraf en schorsing in de uitoefening der burgerschapsregten; *maar nimmer zou de sluiting van het kerkgebouw kunnen plaats hebben.*

Is dan het Koninklijk besluit van 6 Mei 1855, no. 52, als eene wel en wettig genomen beslissing aan te merken, waarbij men op gehoorzaamheid rekenen mag? Naar onze meening heeft dat Besluit, omdat het *in strijd* is met de bepalingen der wet op de kerkgenootschappen, geene wettige kracht. Van veel meer belang is de schikking en overeenkomst, die tusschen de geschilhebbende partijen *is* tot stand gekomen en die eerder getuigt van de verdraagzaamheid, welke er tusschen *Roomsch-Katholijken* en *Afgescheidenen* bestaat, ook al wordt *de fakkel der tweedragt* in hun midden geworpen en een vuur aangestookt, dat de strekking wel zou kunnen hebben, om *beiden* te verteeren.

Al de pogingen, die bedektelijk beproefd werden, om de beslissing der Tweede Kamer over het Regeringsvoorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal te doen uitstellen, zijn mislukt.

Het was eerst de Voorzitter der Kamer die — welligt toevallig — voorsteldo, eene orde van werkzaamheden te doen bepalen, in strijd met den wensch des Ministers van Finantien. Die toevalligheid is des te opmerkelijker, daar de ministeriële zin des heeren BOREEL en zijn ijver, om, zelfs in de kleinste bijzonderheden, het Ministerie hulpvaardig te zijn, bijkans proverbiaal in de Kamer zijn geworden. De oppositie des Voorzitters scheen dan ook slechts te zijn een middel, om den Minister van Finantien, nog weinig in de parlementaire kunstgrepen ervaren, een wenk te geven omtrent den onvoorzigtigen wensch, die door hem geuit was, een wenk, waarvan dan ook ruimschoots gebruik werd gemaakt.

De Minister verzocht de behandeling van het wetsontwerp tot afschaffing van het tonnegeld na de beslissing over dat tot afschaffing van den accijns op het gemaal; de Voorzitter stelde voor, de discussie over het ontwerp der tonnegelden *te doen voorafgaan.*

Nadat de Kamer evenwel, beslist had, dat *het gemaal* zou behandeld worden vóór *de tonnegelden*, gold de vraag: *wanneer* zal nu het gemaal worden aan de orde gesteld? En toen was men in exceptiën schier onuitputtelijk. De heer SCHIMMELPENNINCK kwam en betoogde de noodzakelijkheid, om, vóór alles, het wets-ontwerp betrekkelijk de Marine te behandelen; ofschoon zeer juist werd aangetoond, dat dit ontwerp zich nog eerst in het eerste tijdperk zijner behandeling bevond en de Kamer, derhalve, werd zoodanig voorstel aangenomen, eenigen tijd stil kon zitten.

Toen de ongerijmdheid van het voorstel des heeren SCHIMMELPENNINCK aan den dag kwam; toen de heer MEEUSSEN met de rationele motie opstond, om twee maal vier-en-twintig uren na den afloop der, aan de orde gestelde discussiën over het ontwerp der waterschappen aan te vangen die over het ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal; toen de *stemming* zeer op handen was over die motie — toen beproefde de Voorzitter een nieuw middel, om de beslissing te doen vertragen; want hij verdaagde de verdere discussiën tot den volgenden dag.

Doch ook *dit* baatte niet.

Te vergeefs nam de heer VAN LENNEP het denkbeeld van den heer SCHIMMELPENNINCK over en stelde voor, om eerst het ontwerp Marine en daarna dat betrekkelijk het gemaal te behandelen; te vergeefs werd dit voorstel krachtig ondersteund door de Ministers

[illegible] (welke laatste sedert den vorigen dag *beter ingelicht* scheen te zijn); te vergeefs trachtte de heer SCHIMMELPENNINCK *geene beslissing hoegenaamd* uit te lokken, waarin hij door den heer GEVERS werd ondersteund: de meerderheid der Kamer gevoelde *waar eigenlijk de schoen wrong*, en met 33 tegen 19 stemmen werd het voorstel des heeren VAN LENNEP verworpen; met 29 tegen 24 dat van den heer MEEUSSEN aangenomen.

De meerderheid nam een goed, allezins te regtvaardigen besluit. De exceptie, die men tot *uitstel* aanvoerde, was blijkbaar een uitvlugt. Want strijdt het niet met de orde en de gezonde rede, om stil te zitten terwijl men werken kan, in afwachting dat hetgeen voor behandeling nog niet rijp is, daartoe rijp zal worden?

De bedoeling der exceptie wordt ze niet te duidelijker, nu men weet, wat de leden der Kamer reeds *toen* zullen geweten hebben en waarop de heer HUGENHOLTZ herhaaldelijk heeft gewezen, dat het Verslag der Kamer over het Marine-ontwerp van dien aard is, dat het hoogst twijfelachtig is of *van dat ontwerp voor-eerst wel iets komen zal:* in allen gevalle, dat de Minister onmogelijk spoedig zal kunnen antwoorden op dat, hetgeen van zoo veel gewigt in dat Verslag is opgenomen?

Wij verheugen ons in de beslissing, die de Kamer heeft genomen; want zij geeft ons het vertrouwen, dat men omtrent de zaak zelve niet minder eensgezind zal zijn, om het Ministerie, dat met zoo veel *ernst* zijn afschaffings-voorstel, „*ter verdere behandeling*" aanbevolen heeft, door *de aanneming* krachtig te ondersteunen.

Daar *tegen de afschaffing zelve* weinig schijnt te zegen, en zelfs zij, die gewoon zijn op de publieke opinie laag neder te zien, het minder oirbaar schijnen te achten, om rondborstig hun afkeer tegen verligting van den druk der belastingen te openbaren, zijn wij nog niet verzekerd, of niet nog op nieuw pogingen zullen worden aangewend, om door uitstel welligt tot afstel te geraken. Althans men wil, dat nog menig incident zou zijn te wachten, alvorens de tegenstanders van afschaffing van belasting zich overwonnen zullen verklaren.

Te oordeelen naar den geest der artikelen in *de Nederlander*, betreffende de afschaffing van den accijns op het *gemaal*, is de anti-revolutionnaire partij *tegen* die afschaffing.

Met zeker welgevallen wordt uit de *Oprechte Haarlemmer* een berigt uit *Spanje* overgenomen, dat „waar-„schijnlijk een gedeelte der indirecte belastingen, welke „in 1854 waren afgeschaft, weder zou worden inge-„voerd. Het was op de meest overtuigende wijze ge-„bleken, dat het publiek, door de afschaffing dier be-„lastingen, weinig of niet gebaat was geworden."

Men slooft zich dagelijks af met het bewijs, dat de Regering moest *zwichten* voor de meerderheid der Tweede Kamer; „waarbij de aard en eisch der con-„stitutionnele Monarchie wordt miskend," en deel neemt aan een *wedstrijd*, „evenzeer het bederf van „den grondwettigen regeringsvorm".

De Nederlander maakt dus de aanneming van het wetsontwerp tot een *kabinetsquaestie.* Immers, een Ministerie, dat zich aan zulke euveldaden schuldig maakt, mag op geene ondersteuning rekenen van hen, die de constitutionnele Monarchie in dat opzigt gekwetst achten.

De handhaving van de beginselen der constitutionnele Monarchie, zoo als de anti-revolutionnaire partij die door de handelingen van de Regering geschonden acht, schijnt alzoo de overhand te zullen houden boven de behartiging van de belangen der Natie.

Trouwens, waar het de materiële belangen des volks gold, werd *nooit* door haar eene poging gedaan of ondersteund, om die te bevorderen. En wat in het

moreel belang zou zijn verrigt, dat blijft nog altijd met een waas overtogen.

De Morgenster behelst een merkwaardig protest van Ds. A. G. van Anrooij te Briels Nieuwland tegen het hoofdartikel in No. 38 van het *Goudsch Kranijkske*, getiteld »*Slavernij en emancipatie*«.

Met kracht en ernst worden de gronden van het protest ontwikkeld en gevraagd:

»Waren 't dan slechts holle klanken, ijdele declamatien, wanneer van zoo menigen kant, de slavernij zoo als ze èn in »Noord-Amerika èn in onze West-Indische koloniën bestaat, »voor een schandvlek der menschheid, inzonderheid als een »schandvlek der menschheid in de tweede helft van de XIXde »eeuw onzer *Christelijke* jaartelling werd uitgekreten? Gewis, »men zou, uw betoog lezende, gevaar loopen, om desaangaande »ten minste eenigen twijfel te voeden.«

»Kan 't u bevreemden, Mijnheer de Redacteur, dat ik onder »zulke gedachten de gronden door u ter verdediging der slavernij »nog eens aandachtig nalas en aan eenen naauwkeurigen toets »onderwierp? Zoo niet, houd het mij dan ook nu ten goede, »dat ik 't u rond en open verklaar, dat die gronden mij niet »alleen niet hebben bevredigd, maar dat ik juist daardoor, zoo »'t nog noodig was, ter gunste van die arme slaven, die diep»vernederde Afrikanen, ben gestemd geworden.«

En als eene diepgewortelde overtuiging, die op hechte gronden rust, mogt de schijver wel verklaren:

»Want voor mij ten minste is 't aan geen bedenking meer »onderhevig, dat de slavernij in naam der *menschheid*, der »*geschiedenis*, der *wetenschap*, der *zedelijkheid* en der *gods*»*dienst*, onvoorwaardelijk moest veroordeeld worden, al hadden »ook hare dwangmiddelen *slechts* eenigermate den vorm aange»nomen eener instelling van zeer oude dagteekening en al ware »ook haar bestaan zoo oud als die der wereld zelve!«

»En nu, omdat mij *menschheid*, *geschiedenis*, *wetenschap*, »*zedelijkheid* en *godsdienst* dierbaar zijn, heb ik mij verstout, »om tegen uw beweren openlijk protest in te dienen.«

Wat ons in dit stuk bijzonder opmerkelijk voorkwam, is het vermoeden, dat laakbare partijzucht de drijfveêr zou zijn van de bescherming, die aan de slavernij tegenover hare afschaffers wordt verleend.

Wat ieder weldenkende, ieder die slechts iets van den geest »van Christus heeft, u zal en u moet euvel duiden, is dit (ik »waag het als mijn vermoeden uit te spreken) dat gij ter wille »uwer *animositeit* tegen Dr. van Hoëvell uwe pen hebt mis»bruikt, om goed te noemen wat bij ieder, die 't wel met de »menschheid en het christendom meent, als eene onmenschelijke »instelling gebrandmerkt is. Ik hoop voor den heer Belmonte, »dat hij het pleit tegenover de heer van Hoëvell gelukkiger zal »gevoerd hebben, dan 't u mogelijk schijnt te zijn geweest.«

Deze belangrijke brief getuigt van den warmen ijver des leeraars voor eene zaak, die maar al te lang verstoken is van de werkdadige belangstelling der Nederlandsche Protestanten en wij verblijden ons, dat het geschrift van Dr. van Hoëvell dien ijver bij velen zoo krachtig heeft opgewekt. Te bejammeren is het evenwel, dat er in onze kerkelijke protestantsche bladen nog een geest heerscht, die, ook wanneer men gedwongen is te erkennen, dat »de partijzucht voor »den geessel van het Vaderland« moet worden gehouden, evenwel meer dan eens het bewijs geeft, dat men zelf in meerdere of mindere mate door die kwaal is aangetast.

Een nieuwe trek der eerlijkheid van *de Nederlander*.

De Fakkel lokte ons uit om voor de financiële belangen der Roomsch-Katholieken in de bres te treden, daar zij »gebukt gaan onder den last van het onder»houd hunner kerken en leeraars.

Wij hebben daarop aan *de Fakkel* een antwoord gegeven in ons nommer van 14 Mei, en wezen op *hetzelfde* belang van *de Afgescheidenen*.

Zulk een antwoord raakte regtstreeks *de Fakkel*, die, verblind door haar eigen licht, blind scheen voor den last, waaronder hare protestantsche medebroeders gebukt gaan.

In plaats van dat antwoord in zijn geheel over te nemen, vergenoegt zich *de Nederlander* met de aanhaling van eenige zinsneden, waarbij men de aanleiding tot het antwoord verzwijgt, om daaruit de sinistre gevolgtrekking af te leiden, dat er »eene poging kon »worden ondersteld tot versterking van de coalitie,« nadat men herinnerd heeft aan »het harde vonnis van »*de Grondwet* over *de Afgescheidenen*.«

Zietdaar de Christelijke taktiek van het orgaan der anti-revolutionnaire partij!

Op *onwaarheid* rust de verklaring, dat wij *de Afgescheidenen* hebben verantwoordelijk gesteld voor de onrust, die zij, op aanraden en drijven van enkelen, die achter de schermen zaten, hier en daar hebben veroorzaakt. *Zij* waren in den *waan*, dat zij een Gideonslegertje uitmaakten, maar de raddraaijers beschouwden het kuddeke als eene *sentinelle perdue*, en daarom noemen de anti-revolutionnairen hen eene voorhoede, die te vroeg en te onvoorzigtig slaags is geraakt. Natuurlijk, want het leger, dat ten strijde zou worden gevoerd, was wel ten strijde opgeroepen, maar de hoof den misten de voornaamste vereischten: *moed* en *beleid*, *zelfopoffering* en *kracht*.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het voornaamste nieuws van den dag is eene depêche van generaal Pelissier, waarin gemeld wordt, dat de geavanceerde werken der Russen voor Sebastopol, genomen zijn. Het geheele garnizoen had een uitval gedaan om te trachten ze te hernemen, doch werd terug geslagen en werden de werken behouden. Heden zou de torzen van Malakoff genomen worden.

Een ander feit wekt heden ook de bijzondere belangstelling op. Het is de zitting van het Engelsche Lagerhuis, eergister nacht gehouden, waarin de heer d'Israëli zijne motie van afkeuring tegen het ministerie voordroeg.

De bijzonderheden dezer discussie zijn nog niet bekend; maar de telegraaf heeft in ruwe trekken het voorgevallene medegedeeld. Wij weten daardoor, dat de aanval des heeren d'Israëli zeer hevig was; dat onder hen, die het woord voerden, de heer Gladstone zich openlijk voor den vrede verklaard heeft, terwijl lord John Russell zijn gedrag te Weenen regtvaardigde, dat door het hoofd der tory-partij werd gelaakt; en eindelijk, dat de Kamer in deze zitting nog tot geene stemming is geraakt. Ziethier woordelijk wat de telegraaf deswege mededeelt:

De tribunen van het Lagerhuis waren heden (24 Mei) door eene ontzettende menigte gevuld. Al de vertegenwoordigers en minsters waren op hunne plaatsen.

De heer d'Israëli heeft, te midden eener indrukwekkende stilte, zijn bekend voorstel tot gisping van het ministerie gedaan. Hij verklaarde eene beslissende stemming te zullen uitlokken ten ware het hoofd van het kabinet voldoende ophelderingen gaf.

Tien leden van het huis hebben zijn hevigen aanval beantwoord; lord John Russel was de voornaamste daarvan.

De heer Heathcote beschouwde de Russische voorstellen als een zeer gewenschten grondslag tot vredesonderhandelingen en werd in deze zijne meening door den heer Granby ondersteund.

De heeren Seymour en Wilkinson verklaarden zich volkomen te vereenigen met de gevoelens door de heeren d'Israëli en Baring ontwikkeld.

Daarna voerden de heeren Phillimore en Gladstone het woord, om zich geheel te scharen aan de zijde des heeren Heathcote.

De heer Gladstone zeide vervolgens, dat de tegenwoordige voorstellen meer concessien inhouden dan de geallieerden vroeger hadden gevraagd.

Lord John Russell beschouwde de motie van den heer d'Israëli als een valsch spel, dat gespeeld wordt.

Hij drong aan op de vernietiging der Russische vloot in de Zwarte zee en weidde in een breedvoerig betoog uit over de redenen, welke hem tot het vasthouden van dat beginsel nopen.

Sir F. Baring heeft zijn amendement aangeboden.

Het overig gedeelte der discussie was van belang ontbloot.

Op het eind der zitting van het Lagerhuis verklaarde de heer Gladstone zich zeer ten gunste van den vrede, tot grondslag aannemende de tegen-voorstellen van Rusland.

Lord John Russell verklaarde in zijne redevoering, dat hij niet geloofde, dat Oostenrijk gereed was om zich bij de geallieerden voor den oorlog tegen Rusland te voegen, en om die staatkunde als door de noodzakelijkheid voorgeschreven, te verdedigen.

Op voorstel van den heer Withsede werd de voortzetting der discussie op gister (Vrijdag) bepaald.

Omtrent hetgeen deze zitting van Donderdag-nacht voorafging, deelt eene andere telegraphische depêche eenige bijzonderheden, welke hierop nederkomen:

Twee honderd en drie liberale leden der Kamer, waaronder zich de heeren Layard, Lowe, Bright en Graham bevonden, begaven zich Donderdag des namiddags bij lord Palmerston, in zijne woning in Downing Street.

Lord Palmerston heeft aan de gedeputeerden verklaringen gegeven, welke door hen als voldoende werden aangemerkt, en waarop zij beloofden hem te zullen ondersteunen.

Wat het amendement des heeren Baring betreft, hoewel daarin aan de kroon de steun van het Parlement tot krachtdadige voortzetting van den oorlog wordt toegezegd, drukt het niettemin leedwezen uit, dat de Weener conferentien niet hebben mogen leiden tot beëindiging der moeijelijkheden.

Uit hetgeen voorafgaat kan men van nu af zeggen, dat het Kabinet zegepralend uit den strijd zal terugkeeren, en dat Engeland aan de ministeriële crisis ontkomen zal, die het sedert eenige dagen bedreigde, en waarvan de gevolgen niet te berekenen waren, omdat zulks tot eene ontbinding van het Lagerhuis had kunnen aanleiding geven. En dit is, met het oog op de binnenlandsche aangelegenheden, eene belangrijke uitkomst, maar het is moeijelijk te voorzien, welken invloed zij kan uitoefenen op de buitenlandsche verwikkelingen.

Gister (Vrijdag) zijn de discussien over de motie van den heer D'Israëli in het Lagerhuis voortgezet.

Lord Palmerston heeft in antwoord op de heeren Roebuck en Gibson gezegd, dat het niet waar is, dat de Weener Conferentien hervat zijn.

In het Hoogerhuis heeft lord Grey zijne het ministerie vijandige motie gedaan, inhoudende dat het huis zal verklaren, dat de jongste Russische voorstellen de grondslagen van een te sluiten vrede behelsden.

Men herhaalt bij voortduring, dat de twee Westersche Kabinetten de nieuwe Oostenrijksche voorstellen, Zondag jl. te Parijs en te Londen ontvangen, reeds stellig verworpen hebben. Er is echter eene kleine variatie in de geruchten, welke deswege in omloop waren. Men had aanvankelijk gezegd — onze lezers zullen zich dit nog wel herinneren — dat de Fransche regering de voorstellen vrij gunstig gezind was en dat van Londen de weigering was uitgegaan. Thans meldt men integendeel, dat het initiatief der verwerping van het kabinet der Tuilerien is uitgegaan en dat dat van Londen slechts *gevolgd* is.

Het doet over het algemeen niet veel ter zake van welken kant de weigering komt, daar de beide regeringen stellig dezelfde gedragslijn zullen volgen. De voorname vraag is of de verwerping der nieuwe voorstellen reeds een fait accompli is?

De waarschijnlijkheid is met der daad niet ten voordeele der aanneming.

Hoedanig zal de toestand worden indien Frankrijk en Engeland de voorstellen verwerpen? Oostenrijk zal dusver vermoedelijk, geen werkdadig deel aan den oorlog nemen. Maar zal het door de maritieme mogendheid in de gelegenheid gesteld worden om zich deswege categorisch te verklaren; of zullen zij zich, gelijk tot dusver, met den zedelijken steun van het Weener kabinet te vreden stellen?

Beide onderstellingen vinden geloof; maar de tweede komt ons het meest waarschijnlijk voor.

Naar allen schijn zullen de Westersche mogendheden Oostenrijks werkdadige deelneming aan den oorlog niet eischen, zoolang het oogenblik niet daar is, waarop het volgens het tractaat van 2 Dec. daartoe verpligt is; de Westersche mogendheden — zeggen wij — zullen thans van Oostenrijk geene cathegorische beslissing eischen, waardoor het aan den een of anderen kant in den oorlog zou kunnen gewikkeld worden.

Zij zullen zich met zijne welwillende onzijdigheid en zedelijken steun tevreden stellen en den oorlog met eigen hulpmiddelen en ondersteund door de mogendheden van lagere rang, welke tot haar toegetreden zijn, voortzetten.

Het is waarschijnlijk, dat de Westersche mogendheden hare pogingen gedurende dezen veldtogt bijna uitsluitend in de Krim zullen concentreren.

De *Köln. Zeit.* houdt zich in zijn nommer van 29 Mei op zijne beurt bezig met de laatste documenten, welke in de helft dezer maand van de Oostenrijksche kanselarij zijn uitgegaan, waarover wij reeds vroeger gesproken hebben; maar volgens dit blad, zou het aantal dezer documenten aan de Oostenrijksche agenten, bij de verschillende Duitsche Staten gerigt, drie en niet twee zijn.

Het eerste was, naar men verzekerde, vergezeld van een afschrift der protocollen.

Het tweede zou gemotiveerd geweest zijn door het ontslag der heeren Drouyn de Lhuys waarvan de beteekenis zeer verzwakt wordt.

Het derde, eindelijk, en dit is het eenige, waarvan de *Köln. Zeit.* eene analyse geeft, zou betrekking hebben op de depêche van den heer von Nesselrode, waarin die staatsman Rusland's handhaving der uitlegging van de twee eerste punten, welke door de Weener Conferentie aangenomen zijn, als den prijs beschouwt voor Duitschland's strikte onzijdigheid, welken loop de oorlogs-gebeurtenissen ook mogten nemen.

Eene depêche van Prins Gortschakoff dd. 19 dezer meldt, dat het vuur des vijands toenmaals zwak wat en het verlies der Russen niet groot. De Russen werkten aan twee kanten om achter de bestaande batterijen nieuwe aan te leggen.

Er zijn 15,000 Piemontezen aangekomen.

De Turksche troepen hebben zich weder naar Eupatoria ingescheept.

De Russische regering heeft de militaire gouverneurs en kommandeurs der Oostzee-provincien en der provincien in Finland, generaals Siewers, Suwarow, Grabbe, Daehn en Berg aangeschreven, al de in die gewesten gelegen oorlogs-havens en kust-vestingen in staat van beleg (*Osad nogo poloschenie*) te verklaren.

Uit Madrid wordt gemeld:

De ministers hebben aan de Cortes kennis gegeven, dat te Saragossa een opstand was uitgebarsten, met verzoek gemagtigd te worden, om alle verdachte personen te verbannen en de uitgave van sommige dagbladen te schorsen.

Volgens de *Gaceta* zijn Burgos, Arragon en Navarre in staat van beleg verklaard.

Guerrea vervolgt de opstandelingen.

Volgens een algemeen verspreid gerucht, zouden Engeland en Frankrijk den wensch geuit hebben, dat Spanje een leger naar Italie zou zenden, om de Franschen te Rome en op andere plaatsen van den Kerkelijken Staat af te lossen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Heden heeft het licht gezien het Voorloopig verslag op het wetsontwerp tot verhooging van het minimum van de opbrengst van den accijns op de suiker. Blijkens dit Verslag werd het nut en de noodzakelijkheid van de verhooging van opbrengst van den suiker-accijns, op de voorgestelde wijze althans, door velen ernstig betwijfeld. Men was niet gerustgesteld ten aanzien van de vraag, welke de belangen van de suiker-raffinaderijen, met welke van den handel in ruwe suiker hier te lande in onscheidelijk verband staan, die verhooging wel toelaat. Men vreesde, dat dit ontwerp een nieuwen, hoogst voeligen slag zou toebrengen aan onze raffinaderijen en toekomst geheel buiten hare schuld en alleen ten gevolge van de verbods- en beschermingstelsels, reeds nu vrijwel

baarend is. Andere leden deelden in die bezwaren *niet*. Al de gronden, die tegen 't wets-ontwerp werden aangevoerd, zijn geen andere dan die ten behoeve van *elke* bescherming, welke door fiscale wetten wordt verleend, aangevoerd kunnen worden.

Aan het *Verslag* over het wetsontwerp voor de Marine ontleenen wij nog de volgende punten, die in ons Overzigt van gister geen plaats konden vinden.

Alvorens tot de meer bepaalde overweging der afzonderlijke artikelen van de voorgestelde begrootingswet over te gaan, is door verscheidene leden gevraagd, of niet eene splitsing in die begrooting mogelijk zou zijn tusschen de kosten, die als gewoon en jaarlijks terugkeerende konden worden beschouwd, en de zoodanige, die meer bepaald betrekking hadden tot supletie van het vervallen materieel der zeemagt, en dus tot eene uitgaaf, die, al ware het dan ook eerst na twaalf jaren, ten einde liep. Deze leden hadden wel niet onopgemerkt gelaten wat de Regering tegen het denkbeeld van zoodanige splitsing aanvoert; maar de zaak was in hun oog van te overwegend belang om daarop nog niet op nieuw de aandacht te vestigen. Het verval van 's lands marine is toch vooral daaraan toe te schrijven, dat men tot bestrijding van jaarlijksche kosten gesteed heeft wat eigenlijk dienen moest om het kapitaal te vermeerderen of in stand te houden.

Naar aanleiding van de som van *f* 61,000, die voor het bouwen van eenen vuurtoren bij Renesse op Noord-Schouwen wordt aangevraagd, is algemeen het verlangen geuit om mededeeling te ontvangen van het verslag der Commissie, die over de plaatsing van een vuurschip in de nabijheid van het Brouwershavensche zeegat advijs heeft uitgebragt. Men stelt op die mededeeling te meer prijs, omdat de meest tegenstrijdige berigten omtrent deze aangelegenheid in omloop zijn gebragt.

De post van *f* 1000 voor de vervaardiging en uitgaaf van hydrographische kaarten heeft aanstoot geleden, niet omdat men in het bedrag daarvan zoo veel bezwaar ziet, maar omdat die aangevraagde som onder andere van tamelijk vreemdsoortigen aard als verborgen is. Het gevolg van *f* 1000 daarvan kunnen zijn, dat voor deze kaarten niet *f* 12,000, maar bijv. *f* 12,000 wierd uitgegeven. Dat geen zou niet kunnen bestaan, als van dezen post een afzonderlijk begrootings-artikel wierd gemaakt.

Art. 11 schijnt, zelfs, als men zich op het standpunt der Regering plaats en dus vroeger ontwikkeld bezwaren van algemeenen aard tegen de verhooging der begrooting van het departement van Marine ter zijde laat, nog grootelijks nadere toelichting te behoeven.

Er wordt daarbij voor aanschaffing van materialen tot scheepsbouw, uitrusting en onderhoud *f* 1,457,157 meer aangevraagd dan vroeger. Men moet erkennen, dat zoo onder het nieuw twaalfjarig tijdvak zich op eene voor 's Rijks geldmiddelen zorgwekkende wijze opent. Indien toch alleen voor materialen in zes maanden nagenoeg 15 tonnen gouds meer noodig zijn, zou die meerdere uitgaaf over het geheele jaar voortaan 3 millioen bedragen. Men vraagt eenmaleels, of het wel raadzaam is, bij den tegenwoordigen zeer hoogen prijs van alle benoodigdheden voor den scheepsbouw, daarvoor zoo veel buitengewoon te besteden; anderdeels of de Regering wel de zekerheid bezit, dat zij een nuttig gebruik van die buitengewoon aangevraagde geldsommen in de nog overblijvende maanden van dit jaar maken kan.

Nog uit een ander oogpunt komt aan verscheidene leden de aangevraagde som zeer hoog voor, namelijk wanneer men daarmede in verband brengt, wat zou worden aangebouwd. Volgens den toelichtenden staat zouden 3 fregatten, 2 schroefstoomschepen van 250 paardenkrachten, 1 schroefschoener van 100 paardenkrachten, 1 kuilkorvet met stoomvermogen en 1 ijzeren stoomschip gedeeltelijk aangebouwd en 16 kanonneerbooten afgebouwd worden. Legt men daarnevens wat de vorige Minister van Marine met eene veel mindere geldsom in den loop van 1855 zich voorstelde te doen, dan schijnt de vergelijking voor den tegenwoordigen Minister niet gunstig. Die afgetreden staatsman kondigde in zijne Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag wegens het VIIIe hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1855 aan, dat in den loop van dat jaar zou voortbouwen van 2 groote fregatten met stoomvermogen, het op stapel zetten van 2 schroefstoomschepen en 1 korvet met stoomvermogen zou plaats hebben; terwijl 1, naar het schijnt, op de vollooiing van geen minder dan 4 kanonneerbooten rekende. De bedoelde leden wenschten omtrent dit verschil nadere opheldering te ontvangen. Anderen vereenigden zich met dit verlangen, ofschoon, naar hun inzien, de oplossing gedeeltelijk daarin moest worden gezocht, dat in de eerste maanden van dit jaar reeds afgebouwde oorlogsschepen van stapel geloopen zijn.

De derde hoofdbedenking ligt in de onzekerheid, die tot het artikel behoorende berekeningen doen geboren worden, in hoe ver onder de opgetelde posten voor materieel ook arbeidsloonen begrepen zijn; hetgeen dan wederom aanleiding geeft tot twijfel, of op de juistheid dezer berekeningen wel volkomen staat te maken is.

Terwijl hier, gelijk reeds vroeger gebleken is, het vrij algemeen goedkeurt, dat met het bouwen op particuliere werven eene proef wordt genomen, heeft men met leedwezen onder de daarvoor uitgetrokken som van *f* 383,000 een bedrag van *f* 40,000 voor de overname van het stoomschip opgemerkt. Al ware het wenschelijk, dat het Rijk later den geheel vrijen eigendom van dat vaartuig verkreeg, schijnt het toch niet zeer gepast met de daarvoor benoodigde som eene reeds zoo buitengewoon verhoogde, halfjarige begrooting te bezwaren.

Verscheidene leden hebben het verlangen uitgedrukt, dat de sommen, die voor den aanbouw van schepen op particuliere werven bestemd zijn, uit dit artikel worden geligt en een afzonderlijk begrootings-artikel vormen. De aard dier uitgave, die geheel afgescheiden is van al hetgeen den aanbouw op 's Rijks werven en den daar aanwezigen voorraad betreft, schijnt die splitsing allezins toe te laten.

Met het oog op de som van niet minder dan *f* 633,000 onder *a* IV voor uitrustingsgoederen en uitbreiding van den voorraad uitgetrokken, is de vraag gedaan, in welken toestand zich de aanwezige voorraad in 's Rijks magazijnen bevindt. Men weet wel, dat bij de oorspronkelijke begrooting van het Departement van Marine voor 1855 een staat van dien voorraad is overgelegd; maar zou het wenschelijk achten, dat in het vervolg die opgaven gesplitst wierden naar hetgeen op iedere bijzondere werf voorhanden is. Naar het oordeel van sommigen bestaat te meer aanleiding tot het uiten van dit verlangen, omdat leden der Kamer, die vier jaren geleden het maritime etablissement aan het Nieuwediep bezochten, de verzekering geven, de magazijnen aldaar toen nagenoeg geheel ontbloot te hebben gevonden

In eene der afdeelingen is gevraagd, of het benoodigde hout voor onze rijks-werven niet voor een deel uit Suriname zou kunnen worden ontboden. Men beweert, dat aldaar hout van uitmuntende hoedanigheid en zeer bijzonder voor den scheepsbouw geschikt, te vinden is, en dat dit met betrekkelijk geringe kosten herwaarts over te voeren zou zijn.

Algemeen heeft men zich niet voldaan betoond over den sprong, die met opzigt tot de onderhoudskosten der gebouwen op 's Rijks werven gedaan wordt. Voor 1854 was daarvoor *f* 50,000 aangevraagd; thans klimt men in deze halfjaarlijksche begrooting op eens tot *f* 184,000. Of de hier bedoelde gebouwen moeten zich in eenen uiterst verwaarloosden toestand bevinden, of bij uitstel van een deel der buitengewoon daaraan te besteden kosten zou niet veel verloren zijn. Naar sommiger oordeel is het zeer verkeerd geweest, dat zooveel millioenen schats aan de gebouwen op 's Rijks werven zijn te koste gelegd. Dat kwaad wordt van blijvenden aard, als men ze in denzelfden weelderigen staat wil onderhouden.

Is, vroeg men, de aanbouw van een nieuw kruidmagazijn te Willemsoord wel volstrekt noodig? In het magtige Groot-Brittannie bestaat slechts eene administratie voor de krijgsbehoeften der zee- en landmagt. Waarom moet in ons kleine land dat beheer versnipperd worden?

In verband ook met het vroeger deswege verhandelde is gevraagd, welke ten slotte de diensten zijn geweest, door de beide stoomschepen *Cycloop* en *Amsterdam* verrigt op den togt, die voor het eerstgenoemde schip een rampspoedig einde heeft genomen, en hoe veel de kosten van herstel van dien bodem, boven de hier uitgetrokkene *f* 21,200, zullen bedragen.

Aan velen is het vreemd voorgekomen, dat, terwijl het voorgedragen stelsel aanmerkelijke inkrimping van het West-Indische eskader medebrengt, aan dat onderdeel der scheepsmagt op den toelichtenden staat tot dit artikel meer uitbreiding is gegeven dan het volgens de oorspronkelijke begrooting van 1855 zou hebben gehad. Er is hier sprake van eene brik der 2de klasse, die de vorige Minister van Marine niet voor dat eskader bestemde. Eenige inlichting te dier zake schijnt wenschelijk.

Na al wat over de opleiding der adelborsten is voorgevallen, heeft het bij velen bevreemding gewekt, dat die opleiding thans plotseling geheel naar Willemsoord is overgebragt. De vorige Minister van Marine was mede oorspronkelijk niet voor de vereenigde opleiding van adelborsten en kadetten te Breda gestemd, maar heeft echter, na de academie aldaar bezocht te hebben, verklaard een gunstigen indruk daarvan te hebben medegebragt. Hij scheen, alvorens tot eene geheele scheiding te besluiten, nog meer bepaalde resultaten af te willen afwachten. Een pas opgetreden Minister had, naar men meent, nog meer reden, om den knoop niet door te hakken, zoolang genoegzame ervaring ontbrak. Wat er ook voor eene afzonderlijke opleiding der aanstaande zee-officieren te zeggen moge zijn, in een zoo klein land als het onze bestaat, al ware het alleen uit hoofde van gemis aan onderwijzend personeel van voldoende bekwaamheid, reden om de wetenschappelijke inrigtingen zooveel mogelijk te concentreren. Men acht dus nadere opheldering omtrent het ten deze genomen besluit noodzakelijk. Ook vraagt men, of de Minister, alvorens een deel der bij de Bredasche academie geplaatste geëmploijeerden op wachtgeld te stellen, zich wel genoegzaam verzekerd heeft, dat deze niet te Willemsoord bruikbaar waren; en of te Willemsoord de opleiding der adelborsten geheel en al aan boord van het wachtschip, dan wel, volgens het denkbeeld der Commissie van 1852, gedeeltelijk aan wal zal plaats hebben.

Moet de opleiding te Willemsoord geconcentreerd blijven, dan schijnt aan het meermalen geuit verlangen, om al de kosten dezer opleiding afzonderlijk op de begrooting uitgetrokken te zien, te gemakkelijker te kunnen worden voldaan.

Eindelijk wenscht men te weten, of de Regering niet eenigen maatregel nemen kan, om aan het bezwaar te gemoet te komen der ouders, die, omdat zij hunne zonen voor Breda bestemden, waar het examen meer omvatte, dezen een jaar langer zich hebben laten oefenen, waarvan het gevolg is, dat die zonen tegenover jongelingen, die verleden jaar naar Willemsoord werden gezonden, een jaar verloren hebben.

's Gravenhage, 26 Mei.

Z. M. heeft benoemd tot notaris ter standplaats Nieuwenhagen (arrondissement Maastricht) W. F. J. Daelen, candidaat-notaris te Kerkrade.

---

* H. M. de Koningin-moeder heeft een prachtig canapékussen ten geschenke gegeven voor de loterij te Rhenen voor de behoeftigen ten gevolge van den watersnood.

---

* Men vernneemt, dat in den loop van dezen zomer in de residentie verwacht wordt H. M. de Keizerin-moeder van Rusland. Men verzekert, dat het buitenverblijf van Z. K. H. Prins Frederik, *Bakkershagen*, aan den Leijdschen straatweg gelegen, tot de ontvangst van H. M. in gereedheid wordt gebragt. H. M. zou zich het eerst naar Berlijn begeven.

---

* Heden zullen de zittingen van de Synodale commissie gesloten worden.

Dingsdag aanstaande zullen de zittingen van de Evang.-Luth. Synode, in het locaal van het Departement voor de zaken der Hervormde en andere eerediensten een aanvang nemen.

De Algemeene Commissie voor den Watersnood, te Amsterdam gevestigd, meent thans, na uitkeering, daar waar dit het meest gevorderd wordt, van hetgeen bij haar nog beschikbaar is, hare taak als afgedaan te kunnen rekenen. Behalve voor aanzienlijke waarde aan kleedingstukken en levensmiddelen, ontving zij aan geld de belangrijke som van *f* 122,136.53½. Daarvan zijn aan 123 gemeenten uitdeelingen gedaan. De ijverige bemoeijingen van de inrigting: *Toevlugt voor behoeftigen*, te Amsterdam, hebben de Commissie in staat gesteld, tot in het midden der maand Mei, belangrijke hoeveelheden (ruim 22,000 portien) warme spijs aan te koopen, en naar verschillende gemeenten te verzenden. Zij heeft velerzijds mogen ondervinden, dat ook deze toezendingen hoogst welkom waren.

---

* Wij vernemen, dat met betrekking tot de ontvangst der Belgische Societeit *Caecilia* uit Mechelen, besloten is dat die ontvangst met den meest mogelijken luister zal plaats hebben. De commissie zal de leden van het gezelschap, die zoo geheel belangloos in ons vaderland komen, om de geledene rampen door den jongsten watersnood te lenigen aan het station van den spoorweg opwachten en verwelkomen. Daarna zal de Societeit plegtig worden ingehaald door eene ressorte kavallerie, de muzijk der schutterij, Grenadiers, Jagers en Dragonders, benevens de muzijkale vereenigingen, welke zich zullen aansluiten. Zoo wij wel onderrigt zijn, hebben de verschillende liedertafels nog wel geene uitnoodiging ontvangen, doch zou door vele leden daarvan het denkbeeld geopperd zijn hunne kunstbroeders met eene hartelijke zangersgroet te ontvangen. Den 5 Junij eerstkomende zal alzoo voor de residentie een ware feestdag zijn. De bewoners der straten, waardoor de optogt zal geschieden, zijn voornemens door het uitsteken van vlaggen als anderzins van hunne deelneming te doen blijken.

---

* De baron Varnbüler, kamerheer van Z. M. den Koning van Wurtemburg met gevolg, de heer Donald Maclaine Esq. consul van Hare Britsche Majesteit te Samarang, met gezin, en Jhr. L. van Stirum, president van de arrondissementsregtbank te Hoorn, zijn in deze stad aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt.

---

* Op de beide Pinksterdagen en vervolgens gedurende de zomermaanden, geregeld des Zondags, des namiddags ten 2 ure, zullen door het uitmuntend corps van het 4e regement dragonders, onder de directie van den kapelmeester J. G. Muller, voor het Groot Paviljoen in het bosch, eenige muzijkstukken worden uitgevoerd.

Bij beschikking van 25 dezer is aan den heer H. W Fromberg, te Arnhem, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene geregelde stoombootdienst met eene rader- of schroefboot tot vervoer van reizigers en goederen van Arnhem op Cleve en tusschenplaatsen op Nederlandsch grondgebied, heen en terug.

Door den Minister van Justitie is de volgende circulaire aan de hoofden van politie in de gemeenten toegezonden:

« Zal de vereeniging van Nederland met België door middel van den spoorweg, toegestaan met het doel om aan den handel en het verkeer tusschen beide Staten die voordeelen te bezorgen, welke uit zoodanige regtstreeksche verbindingen kunnen voortvloeijen, met goed gevolg aan dat oogmerk dienstbaar zijn, dan zal het ook uwerzijds een punt van gestadige zorg moeten uitmaken om, bij eene verstandige handhaving der bestaande voorschriften, de reizigers zoo min mogelijk last te doen ondervinden van de pas-contrôle.

Onze wet van 13 Aug. 1839 (*Staatsblad* n°. 39) geeft in dit opzigt voldoende ruimte. Wel is het bezit van een regelmatig buitenlandsch paspoort als voorwaarde van de toelating *in den regel* voorgeschreven, doch ook het bezit van andere legitimatie-papieren kan die toelating wettigen, terwijl in art. 4 dezer wet zelfs gevallen worden onderstelt, waarin de hoofden van politie de vreemde reizigers zonder legitimatie-papier in Nederland kunnen toelaten.

Zijner Majesteits Regering is onderrigt, dat men in België gezind is aan ingezetenen van Nederland het verkeer daar te lande gemakkelijker te maken.

Ik acht het alzoo noodig en nuttig om in tijds ook van hezen kant te doen zorgen, dat op de langs den spoorweg herwaarts reizende *Belgen* de voorwaarden tot toe-

laling van vreemdelingen in den regel niet worden toegepast in den strengsten zin.

Een oordeelkundig gebruik van de in artt. 3 en 4 der wet gegevene bevoegdheid komt mij ten hunnen aanzien nu zelfs billijk voor.

Terwijl ik de hoofden van politie in de betrokken gemeenten mitsdien aanschrijve om in het algemeen naar dit beginsel te werk te gaan, waar het de toelating geldt van langs den Belgischen spoorweg afkomenden vreemde reizigers, van Belgen vooral, beveel ik echter den ambtenaren van politie in de langs den spoorweg gelegen plaatsen, welke den meesten toevloed van deze reizigers hebben te wachten, inzonderheid aan, om er zich op toe te leggen de personen, welke dikwijls heen en weder plegen te reizen, te leeren kennen; zij zullen dan al spoedig in staat zijn om zelven te weten, wie van dezen zonder eenige formaliteit kunnen worden toegelaten, en daardoor tijd winnen om op anderen naauwer te kunnen letten.

Volgens een berigt van Z. M. gezant te Weenen is, bij keizerlijk besluit van 20 April jl., eene verhooging van regten vastgesteld op het gebruik van de beetwortel-suiker, en wel in dier voege, dat met 1o. September aanstaande het regt op iederen Weener centenaar ruwe beetwortels met 12 kreuzer wordt vermeerderd, en op iederen Weener centenaar gedroogde beetwortels met één gulden en zes kreuzer.

Het genootschap tot afschaffing van den sterken drank te Haarlem, heeft weder een adres bij den gemeenteraad ingezonden tot afschaffing der kermis. In de laatste zitting is dit adres ter tafel gelegd, en is een voorstel gedaan tot sluiting van spellen en schouwburgen op de Zondagen, hetwelk aangenomen is met 16 tegen 2 stemmen en een gelijk voorstel tot sluiting van alle openbare vermakelijkheden des Zondags gedurende de kermis is verworpen geworden met 17 tegen 1 stem. Wel heeft de Raad bepaald, dat tapperijen des nachts ten 2 ure zullen moeten gesloten worden.

Wij lezen in het *Handelsblad* het volgende:

Wij vernemen, dat het voorloopig verslag nopens het ontwerp van wet betrekkelijk het middelbaar en lager onderwijs, thans door de commissie van rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in gereedheid is gebragt en eerstdaags gedrukt aan de leden zal worden rondgedeeld.

Dezer dagen werd in de afdeelingen dier Kamer onderzocht het wetsontwerp tot goedkeuring der overeenkomst met Frankrijk gesloten nopens den letterkundigen eigendom en tot wering van den nadruk. Tot hiertoe is het voorloopig verslag der commissie van rapporteurs over dat ontwerp nog niet opgemaakt, immers nog niet bekend geworden. Intusschen vernemen wij, dat de gevoelens der leden over dat ontwerp zeer uiteenloopen. Aan de eene zijde beschouwde men het als een onvermijdelijk uitvloeisel van het tractaat, in 1840 met Frankrijk gesloten, waaraan op eerlijke wijs uitvoering moest gegeven worden. Van den anderen kant achtte men de overeenkomst nadeelig, maar toch noodzakelijk en onvermijdelijk. Sommigen achtten de behandeling van dit ontwerp, vooral met het oog op het tractaat van 1840, zeer moeijelijk. Deze leden waren van oordeel, dat de Regering de zaak ligtvaardig had behandeld. Het kwam hun voor, dat de Regering alle pogingen had moeten aanwenden om een aequivalent te verkrijgen voor hetgeen bij de bedoelde overeenkomst behoorde. Tot juiste beoordeeling daarvan ontbraken hen vele mededeelingen, o. a. ten aanzien van de Fransche wetgeving wegens den letterkundigen eigendom. Zij hadden ook bezwaar tegen den termijn, waarvoor het tractaat is daargesteld. Zij merkten op, dat het geheele voordeel van deze overeenkomst aan de zijde van Frankrijk was, terwijl men van dat land zelfs geene voordeelige bepalingen ten aanzien van de inkomende regten had verkregen. Het blijkt dus, dat de gevoelens in de afdeelingen, over dit ontwerp aan den dag gelegd, grootelijks uiteenloopen. Men ziet het voorloopig verslag en de verdere behandeling dezer zaak spoedig te gemoet.

De commissie uit het Prov. hof in Noord-Holland, belast met het afnemen der examina aan aspiranten tot het notaris-ambt heeft op 11 en 25 dezer geëxamineerd en goedgekeurd de heeren J. Mulder en J. C. Jager te Amsterdam, C. de Ves te Haarlem en A. Perk Jr. te Hilversum.

Wij lezen in de *Utrechtsche Ct.* het volgende:

Volgens berigt uit 's Gravenhage, van wel onderrigte zijde, kunnen wij melden, dat van het voorgenomen vertrek van 200 Italianen naar Java, dat eerst door de Duitsche en later ook door de Nederlandsche bladen is medegedeeld, volstrekt niets bekend is; dit zal weder eene van de menigvuldige mededeelingen zijn, welke de buitenlandsche dagbladen zoo dikwijls opdisschen, om hunne kolommen te vullen.

Bij arrest door het Provinciaal hof te Groningen is een opziener der jagt en visscherij in die provincie, schuldig verklaard aan *het afleggen van valsch getuigenis in twee correctionnele zaken ten nadeele van den beklaagde*. — en te dier zake veroordeeld tot tuchthuisstraf voor den tijd van vijf jaren en in de kosten.

Uit Luxemburg wordt gemeld, dat de Koning groot hertog het grootkruis der orde van de Eikenkroon verleend heeft aan den generaal von Wedell.

De brief van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, waarbij aan Gedeputeerde Staten van Groningen is te kennen gegeven, dat Z. K. H. de benoeming tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal niet heeft aangenomen, luidt ongeveer als volgt:

« 's Gravenhage, 16 Mei 1855. M. H. Ik heb de eer u de goede ontvangst te berigten, van uwe missive van den 10den dezer, en van het daarbij overgelegde extract uit de resolutien van de Staten der provincie Groningen, ten bewijze van de op mij uitgebragte keuze tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Ik vind mij hoogst vereerd en getroffen door dit hooge blijk van vertrouwen van de Staten, en het doet mij daarom leed dat ik, na rijp beraad, om redenen, die mij ook vroeger reeds genoodzaakt hebben voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer te bedanken, ook thans mij genoodzaakt zie voor de mij te beurt gevallene eer te bedanken.

« Ik verzoek u bij de Staten de tolk te willen zijn van mijne gevoelens van diepe erkentelijkheid wegens het in mij gestelde vertrouwen, hun mijn leedwezen te betuigen dat ik niet tot de aanvaarding dier keuze mag besluiten, en hun de verzekering te willen geven, dat, zoo ik iets mogt kunnen bijdragen tot verhooging van de welvaart der zoo schoone provincie Groningen, dit niet door mij zal worden nagelaten. »

∗ **Delden**, 20 Mei. Van tijd tot tijd worden aan sommige predikanten in het landschap Twenthe, *onder verschillende postmerken* uit de provincien N. en Z. Holland mitsgaders Utrecht, exemplaren van de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*, het *Goudsch Kronykske* en andere bladen van soortgelijke gehalte toegezonden. Opmerkelijk is het, dat de onderscheiding dezer toezending alleen aan zulke predikanten te beurt valt, die zich ter goeder trouw in de April-beweging hebben laten medeslepen, en die men, vertrouwende op hunne eenvoudigheid, wel schijnt voortdurend als werktuigen van staatkundige bedoelingen te willen bezigen. Men gist, dat deze toezending van ééne der geheime Protestantsche genootschappen uitgaat, terwijl men in het algemeen kan zeggen, dat niets verzuimd wordt, om godsdienstwisten in ons landschap aan te stoken, dat zich altijd door verdraagzaamheid onderscheiden heeft, waarschijnlijk in de hoop en met het doel om daardoor staatkundige verdeeldheid te verwekken.

's Bosch, 25 Mei. Dezer dagen kwam eene naaister binnen deze stad zich met groot misbaar en jammergeschrei beklagen, dat men haar, door inbraak beroofd had van eene hoeveelheid goederen, haar door verschillende personen ter vervaardiging toevertrouwd. De dieven konden niet anders dan door middel van een schuitje op eene clandestiene wijze de Dieze doorgevaren zijn en zoo langs de achterzijde bij haar ingedrongen zijn. Een *visum repertum* deed de onwaarschijnlijkheid daarvan uitkomen en op de aanmerking, welke haar daarvan gemaakt werd, vond genoemde naaister goed, het hazepad te kiezen. Uit het ingesteld onderzoek bleek weldra, dat al de zoogenaamde gestolen goederen door haar zelve in de bank van leening verpand waren en dat de aanwezige kenteekenen van braak door haar zelve waren daargesteld en hare tranen slechts krokodillen-tranen waren geweest. Zij waagde het zich weder te vertoonen en werd spoedig in verzekerde bewaring genomen wegens misbruik van vertrouwen en verdonkering van haar toevertrouwde goederen. Eene les dat men niet te vergeefs poogt onze ijverige politie om den tuin te leiden.

— Uit Asten wordt ons uit eene goede bron gemeld:

Ll. Maandag avond, circa 6 ure, bemerkten de buren van het huis van G. Verberne, mede bewoond door een Israëliet en zijne dochter, door het aanslaan van de glasruiten en het uitdampen van rook, dat er in dat huis iets buitengewoons gaande was. Daar de laatstgenoemden hunne woning een uur te voren verlaten en gesloten hadden, traden zij en den eigenaar met geweld daarin en vonden eene binnenkamer die met lompen gevuld was, in brand staan. De brandklok riep dra de ingezetenen te hulp. De heer burgemeester, wiens onvermoeide waakzaamheid en ijver ten deze wederom evenzeer als bij zoo vele vroegere gelegenheden aan den dag werd gelegd, was van de eerste ter plaatse aanwezigen, terwijl de brandspuiten der gemeente onverwijld aanrukten. Maar hoe steeg de verbazing ten top toen men de duidelijkste sporen dacht te ontdekken, dat hier niet aan ongeluk, maar aan moedwil moest gedacht worden.

Inderdaad, op een houten rek, in een ander dan het brandend vertrek, vond men een pak lampenkatoen, dat reeds aan het branden was en boven hetwelk een aantal lucifers waren geplaatst; in eene andere houten kas ontdekte men eene kartonnen doos, in welker deksel een gat gesneden was; in die doos was brandende turf nedergelegd op een hoop goed, tot vervaardiging van mutsen bestemd en boven die doos eenige rollen watten. Gelukkig had het vuur zich nog niet aan de brandbare stoffen medegedeeld.

Door den ijver der ingezetenen en de doelmatige werking der brandspuiten was men gelukkig ten 8 ure den brand geheel meester en toen ontdekte men in het vertrek dat brandend gevonden was, onder de lompen turven, die daar blijkbaar brandend nedergelegd waren,

De steeds waakzame burgemeester achtte zich verpligt bij al die blijkbare vermoedens onmiddellijk van een en ander een gedetailleerd rapport naar den officier van justitie bij de regtbank te Eindhoven op te zenden, op wiens bevel de genoemde Israëliet en zijne dochter des anderendaags ochtends in verzekerde bewaring werden genomen.

Dienzelfden dag begaf zich de justitie van Eindhoven naar Asten, om daar een regterlijk onderzoek in te stellen en de getuigen te hooren. Dit onderzoek kwam nog meer de verdenking van moedwillige brandstichting versterken. Immers, het bleek daaruit dat, terwijl het huis zelf bij de Tielsche maatschappij tegen brandschade verzekerd was, de inboedel en goederen in de Brusselsche maatschappij A. G. verzekerd waren voor eene som van *f* 1,200, wijl er voor hoogstens *f* 300 aan waarde in de woning gevonden is. Zoo is het ook gebleken, dat kort nadat de bedoelde bewoner met zijne dochter het huis verlaten hadden, zij op vijf minuten afstands van de gemeente gezien en gehoord zijn door eene vrouw, welke zich naar ter hare woning bevond en alzoo niet door hen gezien kon worden. De vader vroeg aan zijne dochter: « Zie'd nog niets? » Deze wendde zich om en vestigde hare blikken in de rigting der gemeente, waarop zij de vraag ontkennend beantwoordde. « Laat ons dan maar voortstappen » hernam de vader, terwijl hij de paraplui, welke hij opend droeg, nog lager hield, als om niet gezien te worden.

Al deze bijzonderheden, uit het regterlijk onderzoek gebleken en door getuigen bevestigd, doen maar al te veel aan boos en snood opzet denken, en men ijst bij de gedachte aan de gevolgen, welke het na zich had kunnen slepen, indien de brand niet tijdig ontdekt was. Het bedoelde huis is gelegen aan het einde der kom van de gemeente, en beleendt romdom aan woningen en gebouwen welke meestal met stroo bedekt zijn. (*N. N. B.*)

Advertentien.

DOOR DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY w alle *huidziekten* genezen, hoe verouderd die ook m zijn GERRIT JAN DE VRIES, te *Batavia*, leed langen aan huidziekte; zijn aangezigt, armen en beenen w met puisten bedekt, voortspruitende uit scheurbuikzie alle door hem aangewende middelen waren vrucht Eindelijk gebruikte hij de zalf en pillen van Holl welke spoedig eene verbetering in zijnen toestand ve zaakte, en hem vervolgens in weinig weken tijds herstelde. Door deze zalf worden wonden genezen van tig jaren oud.

Door het verminderd debiet zijn de prijzen als vol Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* *f* 13.85, *f* 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amster bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STR MAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HO WAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, New-York, 80 Maiden Lane. (854)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 26 Mei 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{1}{8}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{1}{8}$			
Dito Certificat.	3	$75\frac{3}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	$102\frac{1}{8}$
Dito Dito.	4	$92\frac{1}{8}$	Dito 1828/1829	5	$101\frac{1}{8}$
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1833	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$87\frac{1}{8}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$		Dito 1854	5	
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatien	3		Certific. dito.	6	
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$18\frac{1}{8}$ $\frac{5}{16}$	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. c/m.	3	$31\frac{11}{8}$	Metaliek	5	$61\frac{1}{8}$
Bew. Sp. Com.			Dito bet. Amst.	5	$78\frac{7}{8}$
Amort. Schuld.			Dito Nation.	5	$65\frac{1}{8}$
Portugal.			Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{11}{8}$
Londen nieuwe.	3	39	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{11}{8}$
Dito uitgest.	4				

Aand. Holl. Spoorw. 87; Braz. bij Roths. p. 5 pct. 99; Philad., bank-act. $2\frac{9}{16}$; Mexic., te L pct. $20\frac{1}{4}$, $\frac{5}{8}$; dito Onb. $20\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 66.

Zonder dat de omzet heden van groot belang was, de markt echter in eene algemeen gunstige stemming hoogere Londensche noteering vooral ten opzigte van Oosterrijksche fondsen.

LONDEN, Donderdag 24 Mei. Consols op t. $90\frac{5}{8}$, N. Mexic. 3 pct. 22, $22\frac{1}{4}$; Gren. Uitg. $6\frac{7}{8}$, $7\frac{1}{8}$; $87\frac{1}{4}$; Ecuador $3\frac{7}{8}$, $4\frac{1}{8}$; Turksche leening 77; Span $18\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$.

Weinig handel.

PARIJS, Donderdag 24 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 93.30 pct. 69.65; Sp. binn. 3 pct. $31\frac{7}{8}$; dito 1 pct. 18

WEENEN, Donderdag 24 Mei. N. Metall. 80; $84\frac{7}{8}$; Bankactien 992; Lombarden 103; Loten 18 Wissel op Londen 12.19; dito op Parijs $147\frac{3}{4}$; Zil

---

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenh